

Essä om yrkesrollen

”Vi måste slåss för att inte släppa in verkligheten i våra liv”. Orden är Woody Allens, sagda under en intervju med Sveriges radio för ett antal år sedan. Med dem sammanfattar han sin poetik. Det är fruktansvärt att leva. Konstens uppgift är att distrahera människorna, så att de kan uppleva åtminstone någon form av lycka under sina korta levnadslopp.

Ett sekel tidigare och bara ett Östersjön bort, var danske litteraturkritikern Georg Brandes banerförare för en konstnärlig skola som fick namnet Det moderna genombrottet. Syftet med litteraturen var enligt Brandes att ”sätta problem under debatt”, och han fick många adepter. Än i dag kan Brandes synsätt sägas stå på motsatt sida om Allens.

Konstens uppgift, att underhålla, eller konstens uppgift, att problematisera och debattera. Vilket perspektiv ska en modern kulturjournalist ha?

Svaret är frustrerande enkelt, men bjuder också på frustrerande svårigheter: Båda.

Om kultursidorna ska vara relevanta för alla läsare, vilket de bör av anledning som jag går närmare in på nedan, måste snobbismen utplånas. Det innebär att populärkulturella fenomen och uttryck (det som tidigare ringaktades som ”fulkultur”) behöver genomgå samma analys som P.O. Enquist och Kafka. Med det följer dock också att kulturjournalisten inte heller ska se ner på underhållning som strävar efter att vara blott underhållning.

Det här är viktigt, för i en tid då allt fler är sina egna redaktörer och söker snabba nyheter från internet utan mediehusens inblandning, måste dagspressen erbjuda en motvikt. Den här motvikten är kultursidorna som allra bäst lämpade för.

Kulturjournalistik är *jagdriven* journalistik. En journalistik som tillåter skribenten att synas i större utsträckning än på andra platser, och som till skillnad från merparten av bloggofären produceras efter de starka etiska riktlinjer som anstår ett mediehus.

Att jaget finns med i texten är nödvändigt för att med emfas kunna ta ställning i humanistiska värdefrågor, vilket av tradition har varit kulturjournalisternas ansvar. Som ett utmärkt exempel på när kultursidorna har hävdade de eviga värdena i modern tid, står sig Jonas Hassen Khemiris öppna brev till justitieministern, samt den diskussion om Reva som följde. Det var från kultursidorna dessa frågor ställdes, och det var kultursidorna som sålunda lyfte fram någonting som stred mot den medmänsklighet som bör genomsyra ett humanistiskt samhälle, och som annars hade riskerat gå obemärkt förbi tills normaliseringen av det var ett faktum.

En nagel i ögat på mörka krafter, en litteraturvetare som läser serietidningar och en soffpotatis som skärskådar Wagner. Att pendla mellan dessa roller är den svåra balansgång jag har att vandra i mitt framtida yrkesliv. Och jag kan knappt bärga mig.

Tobias Holmgren